

AKTIVNI GRAĐANI POVEZANA ZAJEDNICA

1.Strana | AKTIVNI GRAĐANI, POVEZANA ZAJEDNICA | 2024.

TRANSPARENTNOST,
ODGOVORNOST,I
INKLUZIVNOST.

MJESNA ZAJEDNICA ZA GRAĐANE

Informisanje građana/ki:

Mjesna zajednica je mjesto gdje građani/ke mogu da dobiju informacije kome, kako i gdje treba da se obrate za rješavanje problema, kao što su vodosnadbjevanje, čistoća, održavanje i uređenje parkova, dječijih igrališta, ulica.

Zastupanje interesa građana:

Mjesne zajednice služe kao spona između građana/ki i viših nivoa vlasti, pružajući platformu za izražavanje mišljenja i potreba lokalnog stanovništva.

Organizacija lokalnih aktivnosti:

Mjesne zajednice često organizuju različite događaje, radionice i aktivnosti koje doprinose razvoju zajednice i jačanju socijalnih veza između građana/-ki.

Planiranje i razvoj:

Mjesne zajednice mogu igrati ključnu ulogu u planiranju lokalnog razvoja, identifikaciji potreba i prioriteta, kao i u predlaganju projekata koji mogu poboljšati kvalitet života u njihovoj sredini.

Upravni poslovi:

U mnogim slučajevima, mjesne zajednice imaju ovlašćenja za upravljanje nekim lokalnim resursima i pitanjima poput održavanja javnih površina, sigurnosti i infrastrukture

" Publikacija je nastala u okviru projekta „Aktivni građani, povezana zajednica“ , koji sprovodi Monte Lingva uz finansijsku podršku obezbijedenu kroz šemu dodjele malih grantova u okviru u projekta „Inkluzivni dijalog za napredak društva “ koji Centar za demokratiju i ljudska prava (CEDEM) sprovodi u partnerstvu sa Centrom za demokratsku tranziciju (CDT), uz finansijsku podršku Evropske Unije, posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori i kofinansiranje od strane Ministarstva javne uprave. Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost organizacije koja realizuje projekat i ne odražava nužno stavove donatora."

AKTIVNI/E GRAĐANI/KE POVEZANA ZAJEDNICA“

Nadamo se da će vam "AKTIVNI/E GRAĐANI/KE POVEZANA ZAJEDNICA" biti podsticaj da se aktivnije uključite u rad mjesnih zajednica kroz različite modele koji vam stoje na raspolaganju, kroz koje možete doprinjeti boljem životu u vašoj mjesnoj zajednici. Neka mjesna zajednica postane mjesto okupljanja, mjesto rješavanja zajedničkih problema i mjesto za realizaciju dobrih ideja , ali i mjesto gdje možete razmjeniti dobre prakse iskustava drugih mjesnih zajednica iz zemlje i iz okruženja. Naša namjera je da uz pomoć ovog projekta se podstakne aktivnije učesće građana i građanki u radu mjesnih zajednica. Očekujemo da rezultat projekta bude da aktivne građanke i građane povežemo sa mjesnim zajednicama koje će postati mjesto boljeg života, mjesto planiranja lokalnog razvoja , realizacije dobrih ideja ...

PRAVNI OKVIR Međunarodni pravni akti

Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima

Deklaracija jasno stavlja do znanja da je neposredno učesće građana/ki moguće ostvarivati jedino u demokratskom poretku koji poštuje pravila i procedure i u kome je građanin/ka najviši nosilac suvereniteta.

Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima

„Svaki građanin/ka ima pravo i mogućnost, bez ikakve diskriminacije i bez neosnovanih ograničenja:

1. da učestvuje u upravljanju javnim poslovima, bilo neposredno, bilo preko slobodno izabranih predstavnika;
2. da bira i da bude biran na povremenim istinskim, opštim, jednakim i tajnim izborima, koji obezbeđuju slobodno izražavanje volje birača....”(član 25)

Lisabonski ugovor o Evropskoj Uniji

Ističe značaj i odnose predstavničke i participativne demokratije u funkcionisanju Unije, potencirajući da svaki građanin/ka ima pravo da učestvuje u demokratskom životu Unije. Odluke se donose što otvorenije i što bliže građaninu/ki.

Evropska povelja o lokalnoj samoupravi

Evropska povelja o lokalnoj samoupravi definiše lokalnu samoupravu kao skup lokalnih institucija, koje imaju pravo, ali i obavezu da građanima/kama određene lokalne zajednice omoguće da neposredno ili preko svojih predstavnika upravljaju relativno samostalno određenim javnim poslovima na sopstvenu odgovornost i u sopstvenom interesu.

CRNOGORSKI PRAVNI OKVIR

Ustav Crne Gore garantuje pravo na lokalnu samoupravu, koje obuhvata pravo građana/ki i organa lokalne samouprave da uređuju i upravljaju određenim javnim i drugim poslovima, na osnovu sopstvene odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.

Zakon o lokalnoj samopravi propisuje obavezu lokalnoj samopravi da stvara uslove, podstiče i pomaže učešće lokalnog stanovništva u ostvarivanju lokalne samouprave, putem različitih oblika učešća stanovništva u izjašnjavanju i odlučivanju o poslovima od zajedničkog interesa.

BIJELO POLJE

PROPISI

Statut Opštine Bijelo Polje Odluka o načinu i postupku učešća stanovništva u vršenju javnih poslova Odluka o mjesnim zajednicama

GRAĐANSKA INICIJATIVA

Inicijativa je akt kojim građani/ke pokreću postupak kod organa lokalne samouprave radi rješavanja određenih pitanja za koja su zainteresovani. Pitanja za koje se može pokrenuti inicijativa su: gradski i prigradski saobarćaj, uređenje groblja, asvaltiranje puteva, poboljšanje komunalnih usluga, radno vrijeme u ugostiteljskim objektima, zaštita spomenika, razvoj sporta, kulture i umjetnosti, zaštita od buke... Inicijativu može je podnijeti pojedinac/ka ili grupa građana/ki.

ZBOR GRAĐANA/KI

Zbor građana/ki je oblik neposrednog učešća građana/ki u ostvarivanju lokalne samouprave. Saziva se za naseljeno mjesto ili dio naseljenog mjesta koji može biti: zaseok, ulica, dio gradskog naselja, područje mjesne zajednice. Građani/ke na zboru: daju predloge opštinskim organima u vezi sa pripremom programa i planova razvoja opštine, u vezi zaštite prostora od bespravne gradnje, zaštite i očuvanja životne sredine, pokreću inicijative i predloge za osnivanje mjesnih zajednica i promjenu njihovih granica, donose odluku o osnivanju mjesne zajednice, razmatraju druga pitanja od značaja za lokalno stanovništvo.

GRAĐANI/KE U RADU MJESNIH ZAJEDNICA

Učešće građana/ki u radu mjesnih zajednica je ključno za unapređenje lokalne demokratije i efikasno upravljanje na lokalnom nivou. Postoje različiti modeli i pristupi koji omogućavaju aktivno uključivanje građana/ki u procese donošenja odluka i razvoj lokalne zajednice.

INICIJATIVA

Inicijativa je akt kojim građani/ke pokreću postupak kod organa lokalne samouprave radi rješavanja određenih pitanja za koja su zainteresovani. Pitanja za koje se može pokrenuti inicijativa su: gradski i prigradski saobarćaj, uređenje groblja, asvaltiranje puteva, poboljšanje komunalnih usluga, radno vrijeme u ugostiteljskim objektima, zaštita spomenika, razvoj sporta, kulture i umjetnosti, zaštita od buke... Inicijativu može je podnijeti pojedinac/ka ili grupa građana/ki.

REFERENDUM

Opštinski referendum (za teritoriju opštine) može se raspisati radi prethodnog izjašnjavanja građana/ki na teritoriji opštine o:

- uvođenju samodoprinosu,
- odlučivanju o pitanjima pokrenutim građanskom inicijativom koja nije prihvaćena od strane Skupštine,
- kao i o drugim pitanjima od posebnog značaja iz nadležnosti opštine o kojima Skupština ima pravo da donosi odluke.

Mjesni referendum (za dio teritorije opštine) može se raspisati radi prethodnog izjašnjavanja građana o pitanjima od neposrednog interesa za građane sa teritorije za koju se referendum raspisuje, a naročito:

- o uvođenju mjesnog samodoprinosu,
- o izgradnji objekata infrastrukture za to područje i drugim pitanjima od interesa građana sa tog područja, idrugim pitanjima od interesa građana sa tog područja.

DRUGI OBLICI UČEŠĆA GRAĐANA U RADU LOKALNIH SAMOUPRAVA Peticija pismeno obraćanje kojim grupa građana/ki traži od organa javne vlasti da pokrene postupak ili preduzme mjeru ili radnju iz svoje nadležnosti u cilju rješavanja određenog problema. Peticiju podnosi potpisuje grupa građana/ki. Nadležni organ je dužan u roku od 30 dana donijeti odluku, odnosno dati odgovor podnosiocima peticije.

Žalba je pojedinačan ili kolektivan akt kojim se građanin/ke ili grupa građana/ki žali na neefikasnost ili nekvalitetno pružanje javnih usluga. Svako može podnijeti žalbu. Postupak podnošenja žalbe uređuje se statutom. Organ kome je žalba upućena dužan je u roku od 30 dana dati odgovor podnosiocu žalbe, odnosno donijeti odgovarajuću odluku.

Žalba, odnosno peticija iz prethodnog stava ovog člana, može se podnijeti elektronskim putem, u skladu sa zakonom.

Savjeti građana: Formiranje savjetodavnih tijela koja uključuju predstavnike/ce lokalne zajednice. Ovi savjeti mogu imati ulogu u predlaganju inicijativa i praćenju njihovog sprovođenja.

Javne rasprave: Organizovanje javnih rasprava o važnim pitanjima koja se tiču zajednice, pruža priliku građanima/kama da iznesu svoje stavove i predloge.

Radionice i obuke: Održavanje radionica na kojima građani/ke mogu učiti o temama važnim za zajednicu, kao što su upravljanje projektima, ekologija, ili participacija u lokalnom budžetu.

Online platforme: Korišćenje digitalnih alata i platformi za prikupljanje mišljenja, ideja i povratnih informacija od građana/ki.

Volonterski rad: Podsticanje građana/ki na volonterski rad u zajednici, kroz aktivne akcije ili projekte koji doprinose razvoju i poboljšanju životnog okruženja.

OSNIVANJE MJESNE ZAJEDNICE

U Crnoj Gori, mjesne zajednice su organizovane na osnovu teritorijalnog principa, i svaka opština ima više mjesnih zajednica koje obrađuju specifične lokalne teme i probleme.

Uslovi za usnivanje mjesne zajednice su: prostorna, urbanistička i komunalna cjelina u kojoj je lokalno stanovništvo povezano zajedničkim interesima i potrebama u mjesnoj zajednici. Mjesna zajednica, može biti: dio naseljenog mjesta; ili jedno naseljeno mjesto; ili za više naseljenih mjesta. Inicijativu za osnivanje mjesne zajednice pokreću građani/ke koji su upisani u birački spisak, na području za koje se predlaže osnivanje mjesne zajednice. Zbor građana donosi Odluku o osnivanju mjesne zajednice, a Skupština opštine donosi odluku o davanju saglasnosti za njeno osnivanje.

Status mjesne zajednice

Mjesna zajednica ima svojstvo pravnog lica, sa pravima i obavezama utvrđenim Zakonom, Statutom Opštine i drugim aktima.

Mjesna zajednica stiče svojstvo pravnog lica danom upisa u Registar mjesnih zajednica koji vodi organ lokalne uprave nadležan za poslove opšte uprave.

Finansiranje Mjesne zajednice

Mjesne zajednice se finansiraju iz lokalnog budžeta, donacija, ali i putem projekata i inicijativa koje mogu privući dodatna sredstva.

Mjesne zajednice na području Opštine Bijelo Polje

MZ-„DOBRAKOVO“, MZ-„BISTRICA“, MZ-„GODIJEVO“, MZ-„RASOVO“, MZ-„RAVNA RIJEKA“, MZ-„LOZNA“, MZ-„POTKRAJCI“, MZ-„GALICA“, MZ-„PAVINO POLJE“, MZ-„KOVREN“, MZ-„NEDAKUSI“, MZ-„OMAŠEVO“, MZ-„PRIJELOZI“, MZ-„CEROVO“, MZ-„RAKONJE“, MZ-„KUKULJE“, MZ-„LOZNICE“, MZ-„OBROV“, MZ-„GUBAČ“, MZ-„KORITA“, MZ-„CRHALJ“, MZ-„MEDANOVIĆI“, MZ-„PRUŠKA“, MZ-„GODUŠA“, MZ-„ZATON“, MZ-„CENTAR GRADA“, MZ-„BRZAVA“, MZ-„NIKOLJAC“, MZ-„LAHOLO“, MZ-„GORNJI GRAD“, MZ-„IVANJE“, MZ-„GRAB- KIČAVA“, MZ-„BABIČA BRIJEG“, MZ-„KANJE“, MZ-„NJEJNEVO“, MZ-„ČEOČE“, MZ-„LIPNICA“, MZ-„SUTIVAN“, MZ-„ČUKOVAC-RIJEKA“, MZ-„POTRK“, MZ-„LJEŠNICA“

Nadležnost mjesnih zajednica

Građani u mjesnoj zajednici predlažu mjere u cilju ostvarivanja zajedničkih interesa u oblastima: stambeno komunalnih djelatnosti, socijalne i dječje zaštite, zdravstvene zaštite, kulture, fizičke kulture, informisanja, zaštite i unapređivanja životne sredine, zaštite potrošača i u drugim oblastima života i rada stanovništva na tom području.

ORGANI MJESNE ZAJEDNICE I POSTUPAK IZBORA

1. Savjet mjesne zajednice

Bira se na zboru građana/ki na neposrednim izborima tajnim glasanjem. Savjet donosi odluke o ključnim pitanjima za lokalnu zajednicu i predstavlja interese građana/ki. Savjet ima predsjednika i zamjenika predsjednika koje bira Savjet iz reda svojih članova.

Predsjednik/ca Savjeta

Predstavlja Savjet mjesne zajednice, organizuje njegov rad, saziva i predsjedava sjednicom Savjeta, predlaže dnevni red, stara se o javnosti rada, potpisuje akte koje donosi Savjet, odgovoran je za upotrebu i čuvanje pečata i vrši druge poslove.

Nadzorni odbor

Čine ga predsjednik/ca i dva člana/ice koje biraju građani/ke na zboru građana/ki mjesne zajednice.

Nadzorni odbor: vrši nadzor nad korišćenjem sredstava mjesne zajednice, razmatra izvještaj o finansijskom poslovanju mjesne zajednice i na isti daje mišljenje, i vrši druge poslove koje mu povjeri zbor građana/ki.

